

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 217/2015-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. mája 2015 predbežne prerokoval sťažnosti [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] zastúpeného advokátkou [REDACTED], [REDACTED], vedené pod sp. zn. Rvp 23/2015, sp. zn. Rvp 1170/2015, sp. zn. Rvp 1690/2015 a sp. zn. Rvp 1691/2015, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 44 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 9 ods. 3 Dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia („Aarhuského dohovoru“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaniach vedených pod sp. zn. 9 Sžp 7/2013, sp. zn. 3 Sžo 81/2014, sp. zn. 9 Sžp 11/2013, sp. zn. 3 Sžo 27/2014 a jeho rozsudkami sp. zn. 9 Sžp 7/2013 z 24. septembra 2014, sp. zn. 3 Sžo 81/2014 z 2. decembra 2014, sp. zn. 9 Sžp 11/2013 z 26. novembra 2014, sp. zn. 3 Sžo 27/2014 z 2. decembra 2014 a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosti [REDACTED] vedené pod sp. zn. Rvp 23/2015, sp. zn. Rvp 1170/2015, sp. zn. Rvp 1690/2015 a sp. zn. Rvp 1691/2015 spája na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 23/2015.

2. Sťažnosti [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] odmieta ako zjavne neopodstatnené.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 5. januára 2015, 11. februára 2015 a 12. februára 2015 doručené sťažnosti [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorými namietal porušenie základných práv podľa čl. 44 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 9 ods. 3 Dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia (ďalej len „Aarhuský dohovor“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaniach vedených pod sp. zn. 9 Sžp 7/2013, sp. zn. 3 Sžo 81/2014, sp. zn. 9 Sžp 11/2013, sp. zn. 3 Sžo 27/2014 a jeho rozsudkami sp. zn. 9 Sžp 7/2013 z 24. septembra 2014, sp. zn. 3 Sžo 81/2014 z 2. decembra 2014, sp. zn. 9 Sžp 11/2013 z 26. novembra 2014 a sp. zn. 3 Sžo 27/2014 z 2. decembra 2014 (ďalej len „rozsudky najvyššieho súdu“).

2. Z obsahu sťažností a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ sa v správnych konaniach, o ktorých na prvom stupni rozhodovalo Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, príslušný odbor (ďalej len „ministerstvo“), domáhal podľa § 14 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (Správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej

len „Správny poriadok“) postavenia účastníka konania, pretože v predmetných konaniach boli priamo dotknuté jeho práva a právom chránené záujmy podľa Aarhuského dohovoru. Predmetom správnych konaní začatých na podnet rôznych poľovníckych združení alebo iných subjektov bolo udeľovanie výnimiek z ustanovenia § 35 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane prírody a krajiny“), ktoré sa týkali povolenia výnimky z podmienok ochrany chránených živočíchov – medveďa hnedého.

3. Ministerstvo návrhom sťažovateľa v jednotlivých veciach nevyhovelo, pretože dospelo k záveru, že nie sú splnené podmienky na priznanie postavenie účastníka konania podľa § 14 Správneho poriadku. O opravných prostriedkoch sťažovateľa rozhodoval minister životného prostredia Slovenskej republiky (ďalej len „minister“), ktorý potvrdil napadnuté rozhodnutia ministerstva a rozklady sťažovateľa zamietol. Vo svojich rozhodnutiach zhodne konštatoval, že postup ministerstva bol v súlade so zákonom o ochrane prírody a krajiny.

4. Sťažovateľ zamietajúce rozhodnutia ministra o opravnom prostriedku napádal žalobami na Krajskom súde v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) a žiadal, aby krajský súd v rámci správneho súdnictva zrušil jednotlivé rozhodnutia ministerstva a aj rozhodnutia ministra a vrátil vec prvostupňovému správnenému orgánu. Krajský súd v jednotlivých konaniach vzhľadom na skutkové okolnosti postupoval rôzne. Avšak pre všetky napádané konania bolo spoločné, že boli v rôznom procesnom štádiu zastavené vždy z dôvodu, že predmet konania odpadol. Vo veciach vedených najvyšším súdom pod sp. zn. 3 Sžo 81/2014, sp. zn. 9 Sžp 11/2013 a sp. zn. 3 Sžo 27/2014 konanie najvyšší súd zastavil. Najvyšší súd v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Sžp 7/2013 potvrdil rozsudok krajského súdu, ktorým bola zamietnutá žaloba proti ministrovi ako správnenému orgánu, ktorý konanie zastavil, a to z rovnakého dôvodu, že predmet konania odpadol. Právna podstata každého napádaného konania pred najvyšším súdom je teda totožná.

5. V jednotlivých ústavných sťažnostiach sťažovateľ zhodne poukazoval na rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 1 Sžp 3/2011 zo 17. apríla 2012, v ktorom najvyšší súd v skutkovo a právne obdobnej veci vyslovil: „10. Najvyšší súd v súvislosti s uvedeným konštatuje, že ústavno-konformný výklad (čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky) práva na súdnu a inú právnu ochranu v oblasti správneho súdnictva nepredpokladá, že by toto právo mohlo zaniknúť, resp. bolo v svojej podstate vyčerpané iba tým, že predmet konania pred správnym orgánom sa napriek procesné riadne prejavenej nespokojnosti (napríklad podaním opravného prostriedku) v dôsledku objektívne spotrebovaného času na vykonanie opravného súdneho konania (tzn. výklad vykonaný s dôrazom na účelnosť ďalšieho súdneho prieskumu).

Naopak, takýto výklad by v rozpore s výkladovou metódou *reductio ad absurdum* viedol k nesprávnemu záveru, že súdny prieskum napadnutého rozhodnutie správneho orgánu (evidentne na čas náročný proces) nemôže už v žiadnom prípade reálne ovplyvniť výkon práv a povinností vyplývajúcich z tohto nezákonného rozhodnutia, pričom dôsledkom uvedeného záveru by bola právna absurdita, že možnosť právnej ochrany porušených práv prostredníctvom konania podľa Piatej časti druhej hlavy Občianskeho súdneho poriadku (vrátane aj možnosti brojiť proti tvrdenej nezákonnosti) by závisela (tzn. zanikla) v zásadnej miere na tom, ako rýchlo osoby, ktorým z nezákonného rozhodnutia správneho orgánu vyplýva právo vykonať určitú činnosť, toto by aj uskutočnili.

Preto sa Najvyšší súd stotožnil s názorom žalobcu, že v uvedenej veci je potrebné naďalej vykonať súdny prieskum napadnutého rozhodnutia správneho orgánu.“

6. Sťažovateľ v ústavných sťažnostiach uvádza, že v jeho veciach ide o rovnaký prípad ako v už citovanom konaní pred najvyšším súdom (bod 5 uznesenia), a domnieva sa, že v predmetných správnych konaniach, ako aj v rozhodovacej činnosti súdov dochádza v čoraz väčšej miere k tomu, že súdy žalobu sťažovateľa zamietnu nie kvôli jej neodôvodnenosti, ktorú, tak ako v predmetných veciach najvyšší súd, ani neskúmajú, ale žalobu zamietnu alebo konanie o nej zastavia z dôvodu uplynutia času, na ktorý bola výnimka alebo súhlas orgánu ochrany prírody udelený.

7. Sťažovateľ k tomu ďalej uvádza, že zmyslom jeho účasti v predmetných konaniach je svojimi podaniami, návrhmi a využívaním opravných prostriedkov zabezpečiť naplnenie svojho poslania, ktorým je ochrana prírody prostriedkami, ktoré mu právny poriadok Slovenskej republiky dáva k dispozícii. Imanentnou súčasťou ochrany prírody je rozhodovanie orgánov prírody, ktoré je v súlade s právnymi predpismi Slovenskej republiky na úseku ochrany prírody, ako aj s právnymi predpismi upravujúcimi konanie pred takýmito orgánmi. Sťažovateľ sa postupom správnych orgánov a konajúcich všeobecných súdov cíti byť ukrátený na svojich právach, keďže konania o žiadosti žiadateľa boli zastavené bez toho, aby na to bol právny dôvod, a zároveň sa tým správny orgán i konajúce súdy vyhli svojej povinnosti preskúmať správnosť a zákonnosť napadnutého rozhodnutia správneho orgánu. Takýto postup robí práva sťažovateľa ako účastníka správneho konania, postavenie ktoré mu vyplýva z čl. 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru, abstraktnými a imaginárnymi bez možnosti reálne sa domôcť preskúmania nezákonného rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu a súčasne je v priamom rozpore s rozsudkom Súdneho dvora Európskej únie, Veľkej komory C-240/09 z 8. 3. 2011, ktorý konštatoval potrebu výkladu čl. 9 ods. 3 tohto Aarhuského dohovoru tak, aby organizácia na ochranu životného prostredia, akou je [REDACTED], mohla napadnúť na súde rozhodnutie prijaté v rámci správneho konania, ktoré by mohlo byť v rozpore s právom Európskej únie v oblasti životného prostredia.

Postup najvyššieho súdu ako poslednej inštancie v skutočnosti znamená, že sťažovateľ bol nielen v tomto konaní, ale aj v mnohých ďalších konaniach o žalobách sťažovateľa zbavený možnosti reálne sa domôcť preskúmania zákonnosti rozhodnutí v oblasti ochrany prírody.

8. Na základe uvedeného sťažovateľ žiada vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie označených práv podľa ústavy, dohovoru a Aarhuského dohovoru označenými rozsudkami najvyššieho súdu a konaním, ktoré mu predchádzalo, zrušil napadnuté rozsudky najvyššieho súdu a vec vrátil na nové konanie a rozhodnutie. Sťažovateľ zároveň žiada, aby ústavný súd vyslovil zákaz najvyššiemu súdu pokračovať

v namietanom porušovaní označených práv. Napokon sa sťažovateľ domáha náhrady trov konania.

II.

9. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

10. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

K spoločnému prerokovaniu vecí

11. Podľa ustanovenia § 31a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ak tento zákon neustanovuje inak a povaha vecí to nevyklučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“).

12. Podľa ustanovenia § 112 OSP môže súd v záujme hospodárnosti konania spojiť na spoločné konanie vecí, ktoré u neho začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov.

13. Zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenie o spojení vecí, v súlade s citovaným ustanovením § 31a zákona o ústavnom súde je však možné v konaní pred ústavným súdom použiť na prípadné spojenie vecí primerane ustanovenie § 112 ods. 1 OSP.

14. Zo spisov ústavného súdu sp. zn. Rvp 23/2015, sp. zn. Rvp 1170/2015, sp. zn. Rvp 1690/2015 a sp. zn. Rvp 1691/2015 vyplýva, že tieto veci spolu skutkovo súvisia, týkajú sa tých istých účastníkov, sťažovateľ je vo všetkých veciach zastúpený rovnakou právnou zástupkyňou a v každej jednej sťažnosti sa na obdobnom skutkovom základe s totožnou právnou argumentáciou namieta porušenie rovnakých základných práv. Sťažnosti sú po formálnej a obsahovej stránke rovnaké.

15. Prihliadajúc na uvedené ústavný súd v záujme hospodárnosti konania v súlade s ustanovením § 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 112 ods. 1 OSP rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto uznesenia.

K namietanému porušeniu základných práv

16. Podľa čl. 44 ods. 1 ústavy každý má právo na priaznivé životné prostredie.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

Podľa čl. 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru navyše bez toho, aby boli dotknuté procesy preskúmania uvedené v odsekoch 1 a 2, každá strana zabezpečí, ak sú splnené podmienky uvedené v jej vnútroštátnom práve, ak sú nejaké, aby členovia verejnosti mali prístup k správnomu alebo súdnemu konaniu umožňujúcemu napadnutie úkonov a opomenutí súkromných osôb a orgánov verejnej moci, ktoré sú v rozpore s jej vnútroštátnym právom v oblasti životného prostredia.

17. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto zákonného ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, nepripustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

18. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti v zmysle judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, alebo z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno preto považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 101/03 alebo IV. ÚS 136/05).

19. Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že obsahom základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01), ako aj konkrétne procesné garancie v súdnom konaní. Pokiaľ ide o medze zasahovania ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, ústavnému súdu neprislúcha hodnotiť správnosť skutkových záverov alebo právneho posúdenia veci všeobecnými súdmi, pretože nie je prieskumným súdom, nadriadeným súdom a ani ochrancom zákonnosti (obdobne napr. II. ÚS 1/95, II. ÚS 71/07, III. ÚS 26/08). Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým prislúcha interpretácia zákonov. Podľa konštantnej judikatúry sa úloha ústavného súdu obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo záväznou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli do takej miery zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, že by zásadne popreli účel a význam zákonného predpisu (I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06, I. ÚS 88/07).

20. Úlohou všeobecného súdu pri rozhodovaní o preskúmaní zákonnosti rozhodnutí správnych orgánov v zmysle čl. 46 ods. 2 poslednej vety ústavy je zisťovať, či rozhodnutie správneho orgánu, zákonnosť ktorého má byť predmetom súdneho preskúmania, je vzhľadom na jeho obsah spôsobilé týkať sa základných práv alebo slobôd. V prípade, ak súd zistí, že to tak je, takéto rozhodnutie nesmie byť vylúčené zo súdneho preskúmania. Základnému právu uvedenému v čl. 46 ods. 2 ústavy preto zodpovedá taký postup súdu, v rámci ktorého hodnotí nielen formálne znaky rozhodnutia predloženého mu na súdne preskúmanie, ale aj to, či sa toto rozhodnutie svojím obsahom nedotýka niektorého zo základných práv alebo slobôd účastníka konania. Postup súdu, v ktorom zanedbal niektorý z týchto prvkov, zakladá porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 2 ústavy (III. ÚS 43/03, II. ÚS 236/02, II. ÚS 50/01, IV. ÚS 228/2011).

21. V súlade s už uvedenou deľbou právomoci súdnej moci medzi všeobecné súdy a ústavný súd, čo vyplýva aj z vnútornej štruktúry ústavy (siedma hlava má dva oddiely, kde prvý upravuje ústavné súdnictvo a druhý všeobecné súdnictvo), ústavný súd pristúpil k prieskumu ústavnej sťažnosti, či v danom prípade nejde o zjavnú neopodstatnenosť podľa § 25 zákona o ústavnom súde.

22. Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že v skutkovo i právne podobnej veci už zaujal názor prvý senát ústavného súdu, ktorý sťažnosť sťažovateľa odmietol pre zjavnú neopodstatnenosť (I. ÚS 783/2014). Keďže ústavný súd nedospel po predbežnom prerokovaní k odchylnému právnemu názoru, vychádzal z citovaného rozhodnutia ústavného súdu (*a contrario* § 6 zákona o ústavnom súde) a v podrobnostiach naň odkazuje.

23. Po ústavnom prieskume rozsudkov najvyššieho súdu v napádaných konaniach a postupu, ktorý im predchádzal, ústavný súd konštatuje, že rozhodovacia činnosť najvyššieho súdu a jeho rozsudky vychádzajú zo zjednocujúceho stanoviska správneho kolégia najvyššieho súdu sp. zn. Snj 72/2013 z 24. júna 2013 „... na zjednotenie výkladu § 82 ods. 9 písm. a) a § 89 ods. 3 písm. b) zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane prírody“) o dôsledkoch neplatnosti povolenia na usmrtenie chráneného živočícha na priebeh súdneho konania...“, ktorým sa zjednotila odlišná rozhodovacia činnosť senátu 1 Sžp a 10 Sžp najvyššieho súdu, konkrétne v právoplatných rozsudkoch senátov správneho kolégia najvyššieho súdu v konaniach sp. zn. 10 Sžp 6/2013 a sp. zn. 1 Sžp 6/2013.

24. Správne kolégium najvyššieho súdu zaujalo toto stanovisko: «*Neplatnosť povolenej výnimky o povolení na odstrel chráneného živočícha – medveďa hnedého spôsobená uplynutím času, na ktorý bola výnimka povolená má za následok, že odpadol predmet konania, lebo výnimka, ktorá bola obsahom rozhodnutia už zanikla a neexistuje. Správny orgán preto môže (ba dokonca musí) zastaviť konanie o výnimke, a to v ktoromkoľvek štádiu správneho konania.*

Samotný zákon o ochrane prírody dáva do právomoci orgánu ochrany prírody povinnosť zastaviť konanie, ak dôvod na konanie odpadol a súčasne zakotvuje, že rozhodnutie vydané podľa tohto zákona stráca platnosť uplynutím času, na ktoré bolo vydané. V dôsledku toho je zrejmé, že „odpadnutím dôvodu na konanie“ treba rozumieť v prípade časovo limitovaného rozhodnutia aj stratu „platnosti rozhodnutia“ v dôsledku uplynutia času, na ktoré bolo vydané.

Ústredný orgán štátnej správy, ktorý koná o rozklade preto musí konanie o udelenie výnimky zastaviť tak, ako mu to ukladá § 82 ods.9 písm. a) zákona o ochrane krajiny. Toto zákonné ustanovenie priamo ustanovuje, že orgán ochrany prírody konanie podľa tohto zákona zastaví, ak dôvod na konanie odpadol. Ak správny orgán postupoval v súlade s týmto zákonným ustanovením, povinnosťou súdu prvého stupňa je žalobu proti takémuto jeho rozhodnutiu zamietnuť, keď navyše takýmto rozhodnutím nedochádza k založeniu, zmene alebo zrušeniu oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb a ani práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb už nimi nemôžu byť priamo dotknuté.

Aj Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojom Náleze z 1. júla 2008, sp. zn. III. ÚS 341/2007 o. i. konštatoval, že v aplikačnej činnosti štátnych orgánov treba zohľadniť účel zákona. Uviedol: „nevyhnutnou súčasťou rozhodovacej činnosti súdov zahrňujúcej aplikáciu abstraktných právnych noriem na konkrétne okolnosti individuálnych prípadov je zisťovanie obsahu a zmyslu právnej normy uplatňovaním jednotlivých metód právneho výkladu. Ide vždy o metodologický postup, v rámci ktorého nemá žiadna z výkladových metód absolútnu prednosť, pričom jednotlivé uplatnené metódy by sa mali navzájom dopĺňať a viesť k zrozumiteľnému a racionálne zdôvodnenému vysvetleniu textu právneho predpisu. Viazanosť štátnych orgánov zákonom v zmysle čl. 2 ods. 2 Ústavy totiž neznamená výlučnú a bezpodmienečnú nevyhnutnosť doslovného gramatického výkladu aplikovaných zákonných ustanovení. Ustanovenie čl. 2 ods. 2 Ústavy nepredstavuje iba viazanosť štátnych orgánov textom, ale aj zmyslom a účelom zákona.

Ak žalobca nepreukázal ukrátenie na svojich subjektívnych právach, ktoré mu malo vzniknúť rozhodnutím o zastavení konania, je namieste, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa o zamietnutí žaloby potvrdil ako vecne správny. Najvyšší súd zdôrazňuje, že

súd v správnom súdnictve nie je súdom skutkovým, ale je súdom, ktorý na základe žalôb posudzuje iba právne otázky napadnutého postupu alebo rozhodnutia orgánu verejnej správy; správny súd neposudzuje účelnosť a vhodnosť správneho rozhodnutia.

Základným cieľom konania v správnom súdnictve podľa piatej časti druhej hlavy Občianskeho súdneho poriadku je preskúmať zákonnosť len takých rozhodnutí a postupov správnych orgánov ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté.

Zákonným predpokladom podania správnej žaloby v správnom súdnictve je teda skutočnosť, že žalobca bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím, ktoré je nezákonné (pozri R 62/1998). Správny súd musí skúmať preukázanie ukrátenia práv žalobcu nezákonným rozhodnutím *ex offo*. Ak žalobca nebol žiadateľom o udelenie výnimky k odstrelu medveďa hnedého a ak výnimka k odstrelu bola povolená žiadateľovi len na dobu určitú, ktorá v priebehu konania o jej udelenie uplynula, potom treba skúmať, či žalobcovi vznikla ujma na právach tým, že žalovaný zastavil rozkladové konanie z dôvodu uplynutia doby, na ktorú bola táto výnimka k odstrelu udelená. Ak žalobca nepreukázal ukrátenie na svojich právach, ktoré mu vzniklo rozhodnutím o zastavení rozkladového konania, potom súd prvého stupňa musí žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného o zastavení konania o rozklade zamietnuť.

Ak došlo k uplynutiu lehoty na odstrel chráneného živočícha až v priebehu konania o rozklade, potom správny orgán musí zastaviť konanie celé. Ak však dôjde len k zastaveniu konania o rozklade, aj potom s poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu č. R 103/2011, formálne zopakovanie administratívneho konania nepredstavuje pre účastníka vo vzťahu k skutkovej stránke veci reálnu možnosť dosiahnuť rozhodnutie v jeho prospech a za takýchto okolností platí, že nie každé porušenie procesného predpisu má za následok porušenie práv účastníka konania. Platí to najmä vtedy, ak sa účastníkovi inak vyhovie vo veci samej, kedy duplicitne reparaovať čiastkové pochybenia nie je potrebné.

Zákon o ochrane prírody dáva do právomoci orgánu o ochrane prírody zastaviť konanie, ak dôvod na konanie odpadol a súčasne zakotvuje, že rozhodnutie vydané podľa tohto zákona stráca platnosť uplynutím času, na ktoré bolo vydané.

Za takýchto okolností „odpadnutím dôvodu na konanie“ treba rozumieť v prípade časovo limitovaného rozhodnutia aj stratu „platnosti rozhodnutia“ ako právny dôvod, ktorý má za následok odpadnutie predmetu konania v dôsledku uplynutia času, na ktoré bolo vydané. Neplatnosť výnimky nemožno spájať len so skutočnosťou, že predmet konania zanikol napr. uhynutím zvierata (medveďa hnedého). Ak podľa § 82 ods. 9 písm. a) v spojení s § 89 ods. 3 písm. b) zákona o ochrane prírody došlo k zastaveniu správneho konania z dôvodu, že uplynutím času, ktorým bolo uplynutie lehoty na odstrel chráneného živočícha – medveďa hnedého, odpadol dôvod na konanie o povolení výnimky, je takýto postup a rozhodnutie v súlade so zákonom.

Ak rozhodnutie orgánu ochrany prírody o povolení na usmrtenie chráneného živočícha – medveďa hnedého podľa § 89 ods. 3 zákona o ochrane prírody stratilo platnosť uplynutím času, na ktoré bolo vydané, odpadol dôvod na ďalšie konanie o povolenie takejto výnimky. Rozhodnutie orgánu ochrany prírody podľa § 82 ods. 9 písm. a) zákona o ochrane prírody správneho orgánu potom nemá predmet konania, lebo takýmto predmetom konania nie je zviera, na odstrel ktorého bola potrebná výnimka, ale predmetom správneho konania je právna podmienka, ktorou je samotná výnimka. Ak takáto výnimka neexistuje, lebo jej platnosť zanikla, potom súčasne odpadol aj predmet správneho konania a súd prvého stupňa musí zamietnuť žalobu proti takémuto rozhodnutiu zastavení konania o neplatnej výnimke zamietnuť. Znamená to, že aj vtedy, ak čas, na ktorý bolo vydané rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa na povolenie odstreľu uplynie ešte pred právoplatnosťou tohto rozhodnutia, zaniká dôvod na konanie aj v konaní o rozklade, ktorý bol proti nemu podaný. Aj toto uplynutie času spôsobuje nevyhnutnosť zastavenia konania, lebo inak by orgán konajúci o rozklade už nemohol neplatné rozhodnutie skúmať a prípadne ho zrušiť, zmeniť alebo potvrdiť, či rozklad zamietnuť. Samotný formálny priebeh konania o rozklade by nepredstavoval pre účastníka konania reálnu možnosť dosiahnuť rozhodnutie v jeho prospech a bolo by v rozpore so zásadou materiálnej pravdy aj v rozpore so zásadou hospodárnosti konania. Súd aj správny orgán musia pritom zásadu zisťovania skutočného stavu veci uplatňovať súčasne so zásadou hospodárnosti tak, aby nedochádzalo k zbytočnému predlžovaniu konania a aby sa neprimerane nezvyšovali náklady konania.

Iný výklad zákona by smeroval len formálnemu zopakovaniu konania o rozklade bez toho, aby umožňovalo účastníkovi konania reálnu možnosť dosiahnuť materiálne iné rozhodnutie v jeho prospech a bolo by v rozpore aj so zásadou hospodárnosti správneho konania, ktorá je zakotvená v § 3 ods. 3 správneho poriadku.»

25. Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom a dôvodmi stanoviska správneho kolégia najvyššieho súdu a po preskúmaní rozsudku najvyššieho súdu argumentáciu sťažovateľa nevyhodnotil ako spôsobilú spochybníť ústavnú udržateľnosť záverov najvyššieho súdu v napadnutých rozsudkoch aj v zjednocujúcom stanovisku správneho kolégia. Ústavný súd nezistil, že by najvyšším súdom aplikovaný postup a jeho závery mohli zakladať dôvod na zásah ústavného súdu do namietaných rozsudkov v súlade s jeho právomocami ustanovenými v čl. 127 ods. 2 ústavy. Ústavný súd nezistil, že by posudzované rozsudky najvyššieho súdu boli svojvoľné alebo v zjavnom vzájomnom rozpore, či urobené v nesúlade s platnou právnou úpravou, či nedostatočne odôvodnené.

26. Ústavný súd preto po predbežnom prerokovaní sťažností sťažovateľa dospel k záveru, že napadnutými rozsudkami najvyššieho súdu a postupom, ktorý im predchádzal, nemohlo dôjsť k porušeniu jeho označených základných práv, a preto podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol sťažnosti sťažovateľa z dôvodu ich zjavnej neopodstatnenosti.

27. Keďže sťažnosti boli odmietnuté pre zjavnú neopodstatnenosť, ústavný súd nemohol rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa, ktoré sú viazané na skutočnosť, že sťažnostiam bude vyhovené.

Poučenie: Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. mája 2015

